

ЗА ИЗКУСТВОТО У НАС.

Изкуството разцъвтява в всичките си отенкли и достига небивал апогей в страни, където не доминират онези дребни и сервилни чувства на мъст, клевета и щеславие, където ординерната българска престрастност е заместена с чист и сюблимен стремеж към красотата, към съвършенството.

Едва ли има нейде кът по подходящ от нашия, над който злокобно пророческите думи на Денте: „Оставете всяка надежда. . .“ да го квалифицират като кът на безнадежието, лъжа и истерична амбициозност. Успеха е непостижим, там където душите съ подети в метежна стихия на отмъщение и злч, която погребва под крилете на своята фатална могъщност нежно сребърните стрели на фантазията и мисълта, които прозвучават като откровение, кат израз на хармонията и чарът на живота.

А кои могат да ни дадат, оная редка наслада, она тайнствено приказен шемет, в който душата магично запленена напушта за момент фрифолния мир? — Избраници, призвани за дивния и върховен замак на творчеството, които раздиплят с вълшебната игра на мисълта и фразата най-мистериозните жгли на човешката душа и живота. Липсата на такива у нас се дължи предимно на безпощадната, клюкарска и пасквилна критика, чиято предназначена цел е, да всева разочарование и руши стабилитета на родното изкуство.

Преметнете страниците на античната литература и вие ще повервате, че древното изкуство, което е достигнало не-надминат успех и разцвет, което по своето съвършенство и више изразяване хармонията в мира служи за възхищение и вдъхновение на цел свет, дължи своя успех, до голема степен, на оптимизма, на светлата вера и безупречната солидарност на неговите изразители.

Детайлно аз нема да изнасям онези възторжни страници на истинско проявление на чуданост и наскречение, с каквито страници е обилно пълна античната литература. Тъжествените празници, където съ излагани на показ всичките естетични финеси на ума, фантазията, ръжката и пластиката, там където изкуството е разгръщало своята скъпоценна тога в всичките си дипли е лъхало само искрен апотеоз, силно неудържимо възхищение, което е служело за наскречение при ред състезания в изкуството.

У нас, въпреки големите претенции за съзиждане на културни фактори, които да упражнят благотворно влияние върху изкуството, почти не е направено нищо значително.